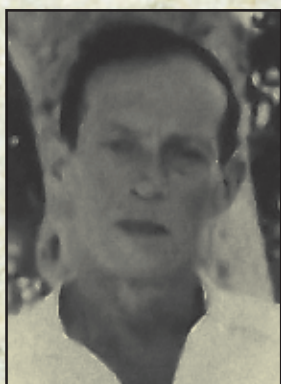

המייסדים

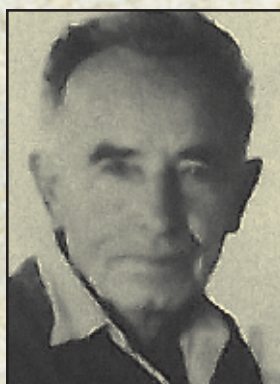
באר טוביה | 1930

נגב אברהם

הרמתי אברהם

גולן משה

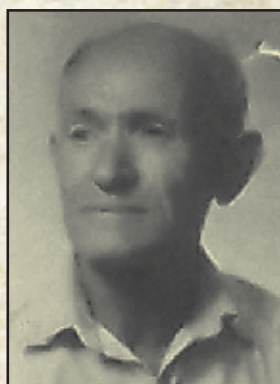
גוטמן יוסף

ברורמן מרדכי

בן יעקב יוסף

אביאילי משה

רם שמחה

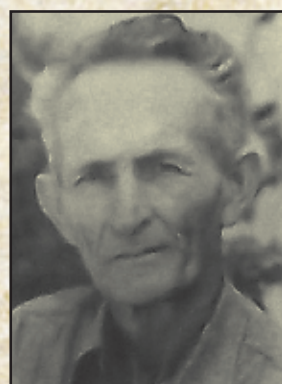
קרמר נחום

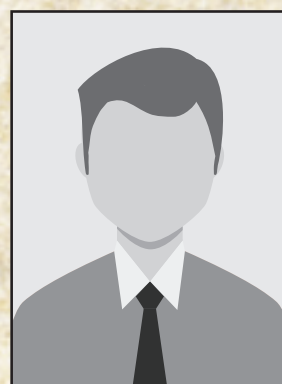
צוקר מרדכי

פלישר גרשון

נשר דוד

נחושתן יוסף

דור המייסדים

המושבה קסטינה, לימים באר טוביה, ממושב העליה הראשונה, נוסדה ב 1888 ובמאורעות תרפ"ט בי"ט באב, נחרבה ונשרפה. הסופר משה סתוי, שכתב עליה שיר קינה הבטיח: "עוד אבנך ונבנית אחותי באר טוביה" ואכן חצי שנה אחרי חורבנה בי"א באדר תר"צ (11 במרץ 1930), בעשור לנפילת תל חי, עלו 13 הראשונים מחברי הגרעין המיועד להתיישב במקום. הם גרו בבתי המושבה ההרוסים ובשירידי הרפתות והתחילו לנקות את השטח ולעבד את האדמה. רק לאחר שנחפרה הבאר הראשונה ונמצאו מים בשפע והאדמה נמצאה מתאימה לנטיעת הדורים, ניתן האשור לקליטתם של 44 המשפחות הראשונות במושב באר טוביה. רוב המשפחות היו מיוצאי העמק והגליל וכן מאנשי "הגדוד העברי" ו"השומר". באר טוביה היתה הרבה שנים הישוב הדרומי ביותר, אי קטן בין כפרים ערבים שהקיפוה. בשנת 1935 מסיבות כלכליות, חברתיות וביטחוניות הוחלט להכפיל את מספר המשקים. מכסת הקרקע היתה שווה לכולם. ההרחבה נמשכה כמה שנים. הראשונים שהתיישבו היו עולי גרמניה - הייקים. שרובם היו עורכי דין, משפטנים כמה שנים. עליהם אמרו בהלצה שהם הביאו את תרבות הקפה קוכן והשלאף שטונדה. במשך כל שנות קיומו חוגג מושב באר טוביה את חג הכפר בי"א באדר. דור המייסדים כולו, זוגות, זוגות, מצאו מנוחה נכונה בבית העלמין הצופה פני המושב. כבוד ויקר לזכרם.

אגדת באר טוביה*

השכם בבוקר הם יצאו לדרך, במשאית, גברים שלושה עשר גם טבחת ושתי בנות מגדרה בשנת שלושים י"א באדר.

בשביל הצר המשאית גונחה, בה - כלי בנין קרשים ומסמרים, שמיכות ומזרונים, שם מתחת שם מוצפנים כעשרה רובים.

עוברים כפרים, המשאית דוהרת המואזין קורא תפילת שחרית כלבים נובחים, והשמועה עוברת: "היהודים חוזרים לכאן שנית"

המשאית בואדי מתחפרת וכבר מתחיל להתאסף שבאב אך הקבוצה דוחפת וגוררת וממשיכים דרומה למושב.

ואיש זקן ישב ליד הוואדי ופיו מילמל והשבאב שמע: "זה אלוהים איתם, אני ידעתי הפעם הם יצליחו במשימה"

הם ינקו את הקוצים בשטח הם ימצאו שם מים של ממש הם יורעו ויקצרו לבטח ושוב תקום באר טוביה מחדש.

ימים של פעם*

עוד נזכור שנים כשרק עלינו איך עם הרצפלד שרנו אז ניגון, וברשימה שחורה קנינו וחלות אפינו בטבון.

מיל אחד עלה אז קוב של מים וחשמל, היה כבר שיא הלוקס רופא הבהמות רכב על אופניים וד"ר וולף דהר אז עוד על סוס

היו זמונים אותם כמעט שכחנו איך חיטה אז דשנו במורג חלב וירקות באוטובוס הובלנו ופיצצה אז היה נהג.

ובחגיגות היה שמח אברמלה רקד דבקה ערבית וקלמן אז רקד, עשן היה פורח וליפא ויין מצץ מהחבית.

כמה עמל*

כמה עמל של שעות וימים הושקע במשקים, בשדות כמה צעדים צעדו החורשים בתלם אחרי מחרשות כמה זרעים פה זרעו הזורעים וכמה זרעו פה תקוות.

כמה פירות וירקות נאספו כמה נקצרו יבולים כמה שקים על הגב נסחבו כמה חלבו החולבים כמה טיפות של זעה כאן נטפו וכמה קמטים בפנים...

* כתב: גדעון צור, מתוך "היה היה מושבניק"